

Aleg. 11.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie utworzenia nowego Sądu powiatowego
w Mszanie-Dolnej w powiecie Limanowskim.

Wysoki Sejmie!

W uchwale z 29 maja 1875, w której Wysoki Sejm oświadczył c. k. Rządowi opinię swoją co do podziału całego kraju na okręgi sądów powiatowych mieścił się oraz projekt Wysokiego Sejmu względem utworzenia nowego sądu powiatowego w Mszanie-Dolnej w powiecie Limanowskim.

Tego ostatniego projektu nie załatwił dotąd c. k. Rząd. Tymczasem na zgromadzeniu Wys. Sejmu w r. 1878 wpłynęły do Wysokiej Izby dnia 5 października 1878 dwie petycje sejmowe, a mianowicie:

1) prośba niektórych gmin i obszarów dworskich z powiatu Limanowskiego l. 558/S. o jak najspieszniejsze zaprowadzenie nowego sądu w Mszanie-Dolnej. — tudzież,

2) prośba Wydziału powiatowego w Limanowie do l. 565/S. upraszając o powstrzymanie zaprowadzenia nowego sądu w Mszanie-Dolnej i o poprzednie bliższe zbadanie stosunków tych miejscowości, które do nowego sądu powiatowego w Mszanie-Dolnej przydzielone być mają, gdyż pomiędzy temi miejscowościami, które według uchwały Sejmowej z 29 maja 1875, do nowego sądu w Mszanie-Dolnej przydzielone być mają, znajdują się także i takie gminy, którym daleko dogodniej pozostać i nadal przy okręgu sądu powiatowego w Limanowie.

Obydwie powyższe petycje Sejmowe przydzieliła Wysoka Izba, Sejmowej Komisji prawniczej, która zaproponowała odstąpić je Wydziałowi krajowemu do załatwienia, a oraz do uwzględnienia w szczególności prośby gminy Przyszowej, która protestowała najusilniej przeciwko przydzieleniu jej do nowego sądu powiatowego w Mszanie-Dolnej, twierdząc, iż ma najbliżej do Limanowy.

Przytaczamy tu dalej, iż obydwie powyż wspomniane petycje Sejmowe z powodu wczesnego zamknięcia rozpraw sejmowych z roku 1878, nie przyszły już wcale pod obrady Wysokiej Izby, a to w r. 1878.

Z tego powodu zarządził Wydział krajowy dnia 26 listopada l. 52429 bliższe dochodzenia w tej sprawie, a dnia 28 lutego 1879 l. 8200 uchwalił zaproponować uwzględnienie obydwóch powyż wyłuszczonych petycji sejmowych i przedstawił na zebraniu Wysokiego Sejmu w roku 1880 owe wnioski sprawozdaniem z dnia 28 lutego 1879 l. 8200.

Wysoka Izba przydzieliła te wnioski Sejmowej Komisji prawniczej, która uchwałą swą z 22 lipca 1880 l. 595 (alegat 163 z r. 1880) przystąpiła w całości do wniosków Wydziału krajowego; wszakże przedmiot ten nie przyszedł już wcale pod obrady Wysokiej Izby, a to z powodu wczesnego zamknięcia rozpraw Sejmowych z roku 1880.

Wydział krajowy wspomina tu dalej, iż c. k. sąd powiatowy w Limanowie odezwą swą z 12 marca 1881 l. 2225 zawiadomił go, iż p. Minister Sprawiedliwości reskryptem swym z 16 lutego 1881 l. 1910, zażądał od tegoż sądu powiatowego bliższych wyjaśnień w sprawie zaprojektowanego przez Wysoki Sejm w uchwale z 29 maja 1875 utworzenia nowego sądu powiatowego w Mszanie-Dolnej, w skutek czego też sąd powiatowy Limanowski, zażądał od Wydziału krajowego odpisu ostatecznej uchwały Sejmowej w tej mierze.

Wydział krajowy w odezwie swej z dnia 6 kwietnia 1881 l. 12669 udzielił sądowi powiatowemu w Limanowie swe wnioski z dnia 28 lutego 1879 l. 8200 z oznajmieniem, iż Wysoki Sejm w pierwotnej swej uchwale z 29 maja 1875 oświadczył c. k. Rządowi opinię swoją co do podziału całego kraju na okręgi sądów powiatowych i zaprojektował tamże w szczególności utworzenie nowego sądu powiatowego w Mszanie-Dolnej, że dalej w tej ostatniej specjalnej kwestyi, co do sądu w Mszanie-Dolnej nie zapadła później żadna inna uchwała Sejmowa i że Wydział krajowy ponowi swe wnioski z 28 lutego 1879 l. 8200 przy najbliższem zebraniu Sejmowem.

W odpowiedzi na powyższe pismo nasze zawiadomił nas c. k. sąd powiatowy Limanowski odezwą swą z dnia 15 kwietnia 1881 l. 3159, iż zaprojektował swej przełożonej władzy, ażeby do nowego sądu powiatowego w Mszanie-Dolnej przydzielone zostały gminy następujące:

1. Chyżówka	z ludnością	709	dusz
2. Dobra i Zadziele	"	1611	"
3. Glisne	"	412	"
4. Gruszowice	"	429	"
5. Jurków	"	730	"
6. Kasina wielka	"	1926	"
7. Kasinka	"	2215	"
8. Konina	"	1109	"
8. Łętowa	"	810	"
10. Łostówka i Łopuszna	"	1013	"
11. Lubomierz	"	1334	"
12. Mszana Dolna	"	1904	"
13. Mszana Górna	"	1466	"
14. Niedźwiedź	"	497	"
15. Olszówka	"	1139	"
16. Podobin	"	791	"
17. Pólrzeczeki	"	645	"
18. Poręba wielka	"	1287	"
19. Raba niżna	"	641	"
20. Słomka	"	627	"
21. Wilczyce i Włostówka	"	460	"
22. Witów	"	229	"
23. Abrahamowice i Szczyrzyce	"	455	"
24. Góra św. Jana i Pobęczyn	"	446	"
25. Gruszów i Godusza	"	285	"
26. Janowice i Dobroniów	"	204	"
27. Markuszowa	"	116	"
28. Porąbka	"	451	"
29. Pagorzany i Smykań	"	567	"
30. Przenosza	"	329	"
31. Raciborzany	"	314	"
32. Skrzydlina	"	865	"
33. Stróża	"	489	"
34. Wola skrzydliańska	"	351	"

Według tego projektu c. k. sędziego w Limanowie obejmowałyby przysły nowy sąd powiatowy w Mszanie-Dolnej łączną ludność 27106 dusz na przestrzeni przeszło $7\frac{1}{2}$ mili kwadratowej, a do tego odrębnego i z wnioskami Wydziału krajowego co do gmin wyliczonych pod pozycjami 23 do 24 niezgodnego projektu spowodowała c. k. sędziego w Limanowie ta okoliczność, że po

wydzieleniu powyższych 34 gmin pozostałoby przy okręgu sądu powiatowego w Limanowie jeszcze 57 gmin z ludnością wedle ostatniego spisu 40799 dusz wynoszącą i mieszczącą się na obszarze $9\frac{1}{3}$ mili \square , albowiem według zdania c. k. sędziego należy przy podziale przestrzegać pewnej proporcji, — tudzież z dalszego powodu, iż gminy przy pozycjach 23 do 34 wyliczone mają na drodze ze Skrzydlnéj przez Kasinę do Mszany-Dolnéj wielką przeszkodę komunikacyjną t. j. górę Dzielec, przeto tóż mają te przy pozycjach 23 do 34 wymienione gminy tylko jedną drogę jezdnią a to przez Skrzydlnę, Porąbkę, Zadziele i Dobrą do gościńca murowanego wiodącego z Dobrej na wschód do Limanowéj, a na zachód do Mszany-Dolnéj, tudzież iż na tym gościńcu mają o $\frac{1}{8}$ część mili bliżej do Mszany Dolnéj niż do Limanowy, — wreszcie iż urzędnicy z Limanowéj musieliby udawać się do tych przy pozycjach 23 do 34 wyliczonych gmin przez obcy obszar który do sądu w Mszanie-Dolnéj przynależć ma t. j. przez Dobrą i Zadziele. — Wydział krajowy rozpatrzył tę sprawę jeszcze raz na specjalnych mapach Kumersberga i nie może się w żaden sposób zgodzić z projektem czyli raczej z poprawką c. k. sędziego w Limanowéj, a to z tych powodów: iż wyliczone przy pozycjach 23 do 34 gminy i obszary dworskie twierdzą a to jednozgodnie z petycją sejmową wydziału powiatowego w Limanowie, że mają znacznie bliżej do Limanowy niż do Mszany-Dolnéj i dla tego też upraszają najusilniej o pozostawienie ich i nadal przy okręgu sądu powiatowego w Limanowie, za czém też przemawia i uchwała pełnéj Rady powiatowéj Limanowskiéj, — a dopuszczając nawet i tę okoliczność: iż rzezone 12 miejscowości przy pozycjach 23 do 34 wyliczone miałyby istotnie o $\frac{1}{8}$ część mili bliżej do Mszany-Dolnéj niż do Limanowy, to wszakże podnieść musimy że wspomniane 12 miejscowości według wniosków Wydziału krajowego z 28. lutego 1879 L. 8200 utrzymałyby się i nadal przy téj nader ważnéj i doniosléj korzyści: iż za jednym zachodem mogłyby załatwiać tak jak dotąd wszystkie swe interesa nie tylko sądowe, lecz prócz tego także i wszystkie swe interesa administracyjne tak w c. k. Starostwie, jak téż w urzędzie podatkowym i w Radzie powiatowéj w jednym miejscu to jest w Limanowie, co jest dla nich bezprzecznie najdogodniejszém; niema przeto żadnego słusznego powodu narażać tych gmin na oczywistą niekorzyść, a to z powodu utworzenia nowego sądu w Mszanie-Dolnéj, który według wniosków Wydziału krajowego będzie dość obszernym, gdyż według nowéj konskrypcji ludności z r. 1880 będzie w sobie obejmował łączną ludność 22234 dusz na przestrzeni $6\frac{3}{4}$ mil kwadratowych.

Wreszcie dodajemy, iż starostwo Limanowskie ma w sobie obejmować dwa sądy powiatowe w Limanowie i w Mszanie-Dolnéj, a to z wszystkimi do tych sądów przynależącemi miejscowościami i w ten sposób staje się zadosyć zasadzie wyrażonéj w §. 10 ustawy państwowej z 19. maja 1868 Nr. 44 dz. p. p. Wydział krajowy obstaje zatem w całości przy sprawozdaniu swém z 28. lutego 1879 l. 8200 a ponawia swe wnioski następujące:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm król. Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiém odwołuje się do swej uchwały z dnia 29. maja 1875 i oświadcza c. k. Rządowi w myśl §. 2 ustawy z 11. czerwca 1868 Nr. 59 dz. p. p. swe zdanie:

1) iż należy utworzyć i zaprowadzić jak najrychlejš nowy sąd powiatowy w Mszanie-Dolnéj w starostwie Limanowskiém i przydzielić do jego okręgu miejscowości następujące: Chyżówka, Dobra i Zadziele, Glisne, Gruszowiec, Jurków, Kasina wielka, Kasinka, Konina, Łętowe, Łostówka i Łopuszna, Lubomierz, Mszana dolna, Mszana górna, Niedźwiedz z Witowem, Olszówka, Podobin, Pólrzeczki, Poręba wielka, Raba niżna, Słomka, Wilczyce i Włostówka, a które to miejscowości obejmują w sobie ludność w łącznéj ilości 22.234 duaż na przestrzeni $6\frac{3}{4}$ mili kwadratowéj, i które to miejscowości z okręgu c. k. sądu powiatowego w Limanowie wyłączyć należy;

2) miejscowości zaś: Przyszowa, Skrzydlna, Wola Skrzydlniańska, Porąbka, Przenosza, Zawadka, Wiłkowisko, Stróża-Struszkiewicz, Jodłownik z Dąbrówką, Janowice z Dobroniowem, Markuszowa, i Raciborzanami, Gruszów z Goduszą, Szczyrzyce i Abrahamowice, Kostrza i Ryje, Lipie z przyiegłościami Rzeki i Sadek, Góra ś. Jana i Pobrenzyn, Krasne i Łasocice, Mstów, Pagorzany i Smykań, Słupie, Szyk należy pozostawić tak jak dotąd przy okręgu c. k. Sądu powiatowego w Limanowie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 14. czerwca 1881.

Marszałek krajowy

Dr. Mikołaj Zybkiewicz w. r.

Członek Wydziału krajowego

Waleryan Podlewski w. r.
Sprawozdawca.